

The background of the cover is a vibrant, painterly illustration of autumn. It features several pumpkins in shades of orange and yellow, some with green stems and leaves. There are also various types of leaves in red, orange, and yellow, some with detailed vein patterns. Clusters of small red berries are scattered throughout. The overall style is soft and artistic, with visible brushstrokes and a warm color palette. A large white circle with an orange border is centered on the page, containing the title and publication information.

PARK

pomysłów

kwartalnik
nr 34 (III/2025)
ISSN 2450-4769

DZIEŃ DOBRY

Co słyszeć? W jesiennym wydaniu „Parku Pomysłów”
czekają na Ciebie nowe ciekawostki i zadania.

Baw się dobrze!

Jak masz na imię?

.....

SPIS TREŚCI

- 3 tradycje słowiańskie / kuchnia słowiańska
- 6teczka ekologa / recykling w kuchni
- 10zrób to sam / eko domino
- 12teczka artysty / impresjonizm
- 16wiwarium / pyton zielony
- 18teczka przyrodnika / szlak pomników przyrody
- 21kalendarz / listopad
- 22zielony parapet / nefrolepis wyniosły, szparag pierzasty
- 23kącik herbologa / gryka zwyczajna
- 24teczka historyka / miedziowa potęga
- 26redakcja
- 26mieszkańcy lubińskiego zoo / bażant

SŁOWIANIE OD KUCHNI

czyli co jadano w dawnych czasach

Podstawą pożywienia Słowian były produkty roślinne pochodzenia leśnego i rolnego. Jedzono głównie

zboża, warzywa, owoce, rośliny oleiste i strączkowe, zioła i nabiał.

Mięso pojawiało się bardzo rzadko, od wielkiego święta. Jedynie

ryby spożywano częściej.

Słowianie uprawiali **proso, owies, jęczmień, żyto oraz pszenicę.**

Z prosa wytwarzano kaszę i placki. Żyto przeznaczano na mękę, a z jęczmienia warzono piwo.

W swoich ogródkach Słowianie posiadali: **kapustę, marchew, soczewicę, pasternak, groch, bób, wykę siewną, brukiew, cebulę, ogórek, pietruszkę i rzepę.**

Nasi przodkowie lubili także owoce, a były to: **jabłka, gruszki, śliwki, brzoskwinie, wiśnie, śliwy, dereń, maliny, jeżyny, poziomki.**

Gotując potrawy Słowianie również tak jak my współcześnie używali ziół.

Najczęściej dodawali **koper, seler, gorczycę, kolendrę, pietruszkę, kminek, komosę białą, czarnuszkę oraz chmiel.**

W ich diecie obecne były także **orzechy włoskie oraz laskowe, czarny bez oraz grzyby.**

Ryby, jadalni głównie śródkowodne
tj. jesiotry, sandacze, leszcze,
okonie, płocie czy szczupaki.

MAJĄC DO DYSPOZYCJI TAKIE SKŁADNIKI, CO W TAKIM RAZIE, GOTOWALI SŁOWIANIE?

Przed wszystkim królowały

dania jednogarnkowe, żury, polewki, bryje czy kluski.

Bardzo często przyrządzano

zupy grzybowe, żury i polewki na żytnim zakwasie
z tłuszczową okrasą, chleby, podpłomyki oraz kotące.

Bryje były sporządzane z gotowanej śrutu zbożowej lub mąki gotowanej w lekko
osolonej wodzie, doprawiano je miodem, owocami lub makiem. Jednak najbardziej
znani byli z kiszzonek.

Kisili ogórki, liście barszczu
zwyczajnego czy szczawiu.

Próbowali również kisić ryby oraz mięso.

A co pili? Głównie wodę, oskołę, czyli sok z brzozy lub klonu,
kompoty, napary, wywary, serwatkę czy maślanę.

Oprócz tego pito również
piwo, wino oraz miody pitne.

Wino i miód pitny spożywano od święta. Natomiast piwo
było powszechne. Różniło się jednak od współczesne-
go piwa, gdyż dawne piwo było lekkie i zawierało dwa
lub trzy razy mniej alkoholu niż współczesne. Bardziej
przypominało chmielowy sok.

Czas przygotowania: 30 minut
Liczba porcji: 6 podplomyków

PODPLOMYKI

Składniki:

160 g mąki pszennej
125 ml wrzątku
1/4 płaskiej łyżeczki soli

UWAGA!

Do pomocy poproś osobę dorosłą.

Do miski wsyp mąkę. Zagotuj wodę. Do szklanki wlej 125 ml gorącej wody i dodaj do niej sól. Wymieszaj i wlej do mąki. Od razu zacznij mieszać wszystkie składniki za pomocą łyżki. Po chwili można już ciasto wyrabiać rękami. Po kilku minutach wyrabiania uformuj kulkę i połóż na oprószonym mąką blacie.

Podziel ciasto na 6 równych części. Możesz już zacząć nagrzewać patelnię. Podplomyki piecze się na suchej patelni, więc nie polewaj jej żadnym tłuszczem. Każdy kawałek ciasta cienko rozwałkuj, podsypując mąką, aby się nie przyklejał. Placek przełóż na nagrzaną patelnię. Pierwszą stronę placeka piecz przez ok. 1 minutę, po przewróceniu na drugą 30 sekund. W ten sam sposób upiecz pozostałe placeki.

RECYKLING

we kuchni

Aby chronić naszą planetę, musimy rozsądnie gospodarować dobrami, jakie nam daje. Na świecie każdego roku marnuje się ponad $\frac{1}{3}$ wyprodukowanej żywności! Warto zrobić co w naszej mocy, by ograniczyć marnowanie jedzenia. Wystarczy podjąć kilka prostych kroków, aby nic się nie zmarnowało:

Produkty o **krótszym terminie przydatności** stawiaj z przodu.
W lodówce można przeznaczyć na to jedną półkę.

Planuj posiłki z wyprzedzeniem.
Najpierw sprawdź co masz już w domu oraz rób listy do kupić.

Wykorzystuj wszystko co możesz.

Kupuj tylko to, co rzeczywiście jesteś w stanie zjeść.

Lista zakupów

NAPISZ WŁASNĄ LISTĘ ZAKUPÓW

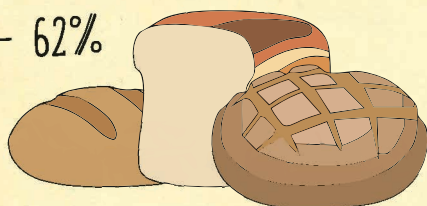
UWAGA!

Żywność, której nie jesteśmy w stanie zjeść, można oddać do **jadłodzielni**.
Są to takie miejsca, w których każdy może zostawić jedzenie i każdy też może wziąć to, czego potrzebuje.

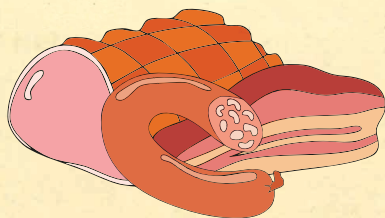
NAJCZĘŚCIEJ
WYRZUCAMY:

W POLSCE KAŻDEGO ROKU WYRZUCA SIĘ
9 MILIONÓW TON !
JEDZENIA ●

CHLEB - 62%

WĘDLINY - 46%

OWOCE - 47%

NABIAŁ - 25%

WARZYWA - 35 %

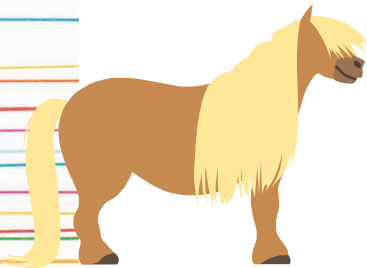
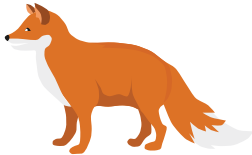
Co można zrobić z różnych produktów,
żeby się nie zmarnowały?

NAPISZ, SWOJA PROPOZYCJE PRODUKTÓW, KTÓRE MOŻNA UŻYC W INNY SPOSÓB.

Co jem?

W każdym rzędzie zaznacz, czym żywi się dany zwierzę.

ZRÓB TO SAM

EKO DOMINO

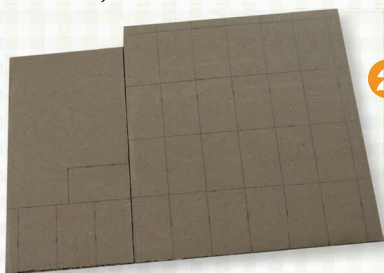
Domino to gra logiczna, w której gracze dopasowują do siebie płytki tworząc łańcuch. W standardowym domino znajduje się 28 płytek z kombinacjami liczb. Jednak, można również bawić się obrazkowym domino i tutaj znajdziesz instrukcję jak zrobić taką wersję tej gry.

Materiały:

- nożyczki
- ołówek
- klej
- tektura
- linijka
- wycięte obrazki ze strony obok

- 1** Na tekturze rysujemy 28 prostokątów o wymiarze 5x3 cm.

- 2** Następnie wycinamy je wszystkie. Wycinamy również prostokąty i kwadraty z obrazkami ze strony obok.

- 3** Przyklejamy wycięte obrazki na tekturki.

- 4** Domino gotowe!
Możesz zacząć się bawić.

DOBRA RADA

Jeśli chcesz, możesz samodzielnie namalować obrazki i po-przyklejać je do tekturek.

Wytnij obrazki idąc po cienkich liniach.

Impresjonizm

Kierunek w sztuce, zapoczątkowany przez francuskich malarzy. Trwał kilka dekad na przełomie XIX i XX wieku.

Oficjalnie za początek impresjonizmu uważa się pierwszą zbiorową wystawę zorganizowaną w atelier fotograficznym Nadara w 1874 r.

Claude Monet, *Impresja, wschód słońca*, 1872

Głównym założeniem impresjonistów było uwolnienie się od epoki romantyzmu i sztywnych zasad akademizmu. Starano się uchwycić nieustannie zmieniającą się rzeczywistość oraz utrwalić ulotne i subiektywne wrażenia jakie na nich wywarła.

Nazwa „*impresjonizm*” pochodzi od obrazu Moneta „*Impresja, wschód słońca*”, który był eksponowany na wystawie paryskiej w 1874 r. **Termin ten wprowadził krytyk Louis Leroy** i miał on wydźwięk satyryczny. Mimo tego nazwa rozpowszechniła się bardzo szybko i zaczęła oznaczać nowy kierunek w sztuce.

Artyści dążyli do uchwycenia nastroju chwili. Zwykle wyrażali go czystymi, zwykle jasnymi barwami, kontrastowym światłocieniem, nietypowym kątem widzenia oraz zaburzoną kompozycją. Zrezygnowano z tematów biblijnych, literackich, historycznych i mitologicznych. Malowano pejzaże i radosne sceny rodzajowe.

Głównymi przedstawicielami
impresjonizmu byli: Claude Monet,
Camille Pissarro, Auguste Renoir, Edgar
Degas, Alfred Sisley, Max Liebermann,
Józef Pankiewicz, Władysław Podko-
wiński.

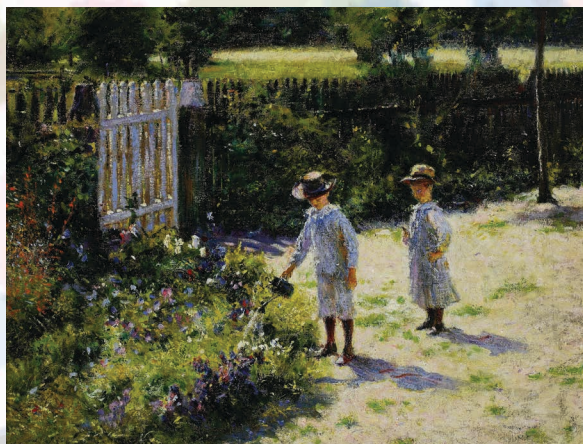
Auguste Renoir, *Bal w Moulin de la Galette*, 1876

Józef Pankiewicz, *Dziewczynka w czerwonej sukience*, 1897

Edgar Degas, *Lekcja tańca*, 1874

Władysław Podkowiński, *Dzieci w ogrodzie*, 1892

Muzyka

Za początek impresjonizmu w muzyce uznaje się rok 1894. Jest to data powstania preludium „Popołudnie Fauna” Claude’a Debussy’ego.

Cechą charakterystyczną impresjonizmu w muzyce jest inspirowanie się folklorem, starożytnością, egzotyką czy zjawiskami przyrody. Preferowano również pojedyncze instrumenty w orkiestracji.

Do głównych przedstawicieli nurtu zaliczają się:

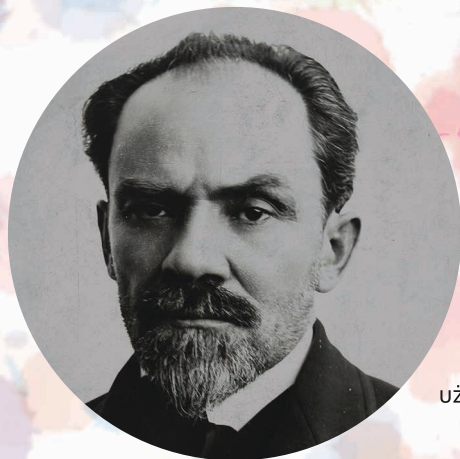
Claude Debussy, Maurice Ravel, Albert Roussel, Ottorin Respighie, Manuel de Falla oraz Karol Szymanowski.

Claude Debussy

Literatura

W literaturze pierwsze inspiracje impresjonizmem czerpano od malarzy i pojawiły się w drugiej połowie XIX w. we Francji. W odniesieniu do literatury jako pierwszy terminu „impresjonizm” użył Ferdinand Brunetière w artykule „Impresjonizm w powieści”.

Stefan Żeromski

Utwory literackie kładły nacisk na opisywanie wrażeń i doznań, rezygnując z realistycznego opisu rzeczywistości.

Przedstawicielami, którzy posługiwali się środkami impresjonistycznymi byli: Alphonse Daudet, Stéphane Mallarmé, Paul Verlaine, Stefan Żeromski i Władysław Reymont.

Wzorując się na obrazach impresjonistów, namaluj własny obraz.

pyton zielony

Witajcie moi drodzy!

Nazywam się Miruś i jestem **pytonem zielonym**. Sporo z Was dogląda gdzie mnie znaleźć w terrarium w zoo. To prawda, lubię się dobrze ukryć.

Co więcej, moje zielone ciało zlewa się z otoczeniem pełnym roślin. **Jak przychodzicie sprawdzić co u mnie słychać - z reguły śpie.** Krażą, nawet plotki, że ja w ogóle nie ruszam się z miejsca. To nieprawda! Sporo się przemieszczam, ale głównie wtedy... kiedy Wy wszyscy śpicie. **Jestem zwierzęciem aktywnym w nocy.** Wtedy lubię rozprostować swoje ciało, które ma już 170 cm!

W wiwarium mieszkają ze mną jeszcze koleżanki, **wielkostopki kostnogłowe**, ciekawe płazy bezogonowe. Możecie mieć podejrzenie, że zapoluje na nie... ale kto by chciał zjeść żabę?! **Ja jestem bardzo wybrednym drapieżnikiem.** W moim menu znajdują się tylko szczury i kurczaki, na nic innego nie mam ochoty nawet spojrzeć!

Naturalnie występuje w tropikalnych lasach równikowych Nowej Gwinei, północnej Australii i pobliskich wysp. Znany jestem z charakterystycznego dla mojego gatunku ułożenia na gałęzi - całe moje ciało jest zawinięte, a na środku trzymam głowę.

Zwróćcie uwagę na moje oczy - wyglądają inaczej niż Wasze. Żrenica człowieka jest okrągła, moja już nie. **To typowa cecha węży polujących w nocy!** Dzięki takiej żrenicy, trochę lepiej widzimy jak już jest ciemno. **W znalezieniu dobrego kąska pomagają mi również receptory ciepła.** To takie dziurki, które znajdują się na moim pyszczku. **Potrafię nimi zmierzyć temperaturę!** Widzicie jaki mogę być przydatny? Jestem w stanie zastąpić nawet najlepszy termometr na świecie.

WYMAGANIA TERRARYSTYCZNE

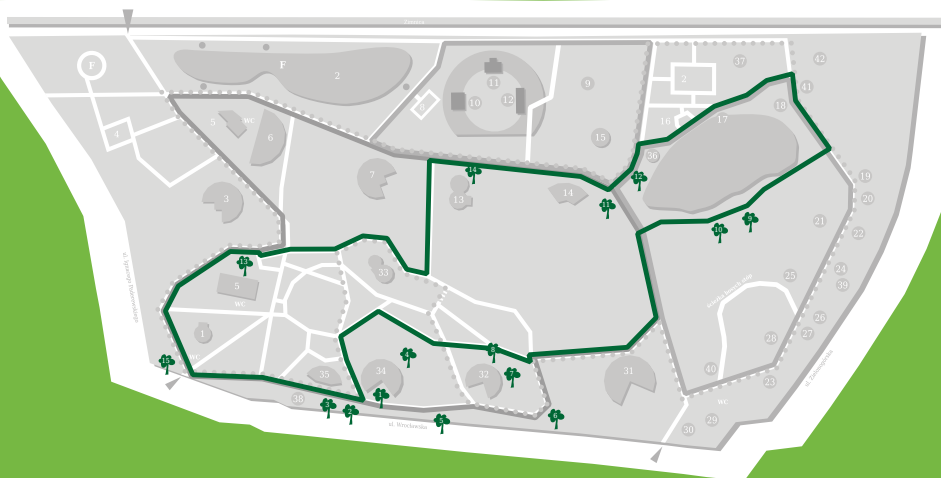
Można mnie spotkać w terrarystyce, aczkolwiek nie jest to częsty widok. **Mam naprawdę spore wymagania,** przez które sporo hodowców nie chce mieć takiego zwierzaka domowego. **Potrzebuję stale sporej wilgotności, odpowiedniej i wysokiej temperatury, ale także jej spadków. Bywam kapryśny z jedzeniem i mam swój charakter.** Potrafię się uśmiechać, choć zauważyłem, że ludzie nie reagują na to z entuzjazmem. Cóż, taki jestem i raczej się nie zmienię. Można mnie za to bezpiecznie podziwiać za szybą.

SZLAK POMNIKÓW PRZYRODY

Drzewostan ogrodu zoologicznego znacznie wyróżnia się na tle pozostałych terenów zielonych w mieście. Spośród 34 drzewiastych pomników przyrody, jakie ustanowione zostały w obszarze miasta Lubina, **aż 15 rośnie na terenie ogrodu.** Większość z nich zlokalizowana jest w najstarszej części, tzw. starodrzewiu. **Najbardziej okazałym drzewem z tej strefy jest platan klonolistny,** rosnący tuż przy bramie głównej. Inne drzewa pomnikowe to przedstawiciele takich gatunków jak: lipa szerokolistna, buk pospolity, robinia akacjowa, klon pospolity, grab pospolity, dąb szypułkowy, wierzba krucha, olcha czarna, topola czarna.

Długość szlaku wynosi 1300 m.

1. buk pospolity
2. buk pospolity
3. robinia akacjowa
4. klon pospolity
5. grab pospolity

6. dąb szypułkowy
7. lipa szerokolistna
8. lipa szerokolistna
9. wierzba krucha
10. olcha czarna

11. olśa czarna (wielopniowa)
12. olśa czarna
13. lipa szerokolistna
14. topola czarna
15. platan klonolistny

Rodzina: *Fagaceae* (bukowate)

BUK ZWYCZAJNY

łac. *Fagus sylvatica*

łac. **fagus** „buk”, **silvaticus** „leśny” od łac. **silva** „las”

szacowany wiek: około 170 lat

obwód pnia: 310 cm

Drzewo wysokie, dorasta od 30 do 45 metrów. Kora szara, gładka.

Pąki są cienkie, wrzecionowate, w układzie zygzakowatym.

Liście eliptyczne/jajowate, całobrzegie lub falowane, brzeg blaszki orzęsiony. Drzewo bardzo dekoracyjne jesienią, liście przebarwiają się w kolorach żółto-pomarańczowo-czerwono-brązowych.

Owocami są charakterystyczne orzeszki zamknięte w pękającej, zdrewniałej łupinie, pokrytej kolczastymi wyrostkami — nazywane bukwia lub buczną.

Preferuje gleby żyzne oraz dobrze napowietrzone. Lubi cień.

liście buka z owocem

owoc buka - bucznia/bukwia

Buki są długowieczne, osiągają nawet 300 lat. Rosną w całej Polsce, za wyjątkiem wschodniej i północno-wschodniej części Polski.

Stosowany najczęściej w zadrzewieniach krajobrazowych, parkach, zielencach oraz alejach. Z twardego drewna wyrabia się schody, parkiety, deski, okleiny, panele podłogowe, elementy mebli giętych i trzonki narzędzi.

Liście bukowe, szczególnie młode są jadalne i bardzo pożywne. Przyrządzane jak szpinak lub kapusta były niegdyś jedzone w okresach głodu.

KALENDARZ ŚWIĄT NIETYPOWYCH:

- 3.11 / DZIEŃ KANAPKI
- 5.11 / DZIEŃ POSTACI Z BAJEK
- 10.11 / DZIEŃ JEŻA
- 13.11 / DZIEŃ PLACKÓW ZIEMIACZANYCH
- 17.11 / DZIEŃ CZARNEGO KOTA
- 18.11 / DZIEŃ MYSZKI MICKEY
- 22.11 / DZIEŃ KREDKI
- 24.11 / DZIEŃ BURAKA
- 25.11 / DZIEŃ PLUSZOWEGO MISIA
- 26.11 / DZIEŃ CIASTA
- 30.11 / DZIEŃ BIAŁYCH SKARPEK

LISTOPAD

PRZYSŁÓWIE:

„W LISTOPADZIE
JAK NA AUTOSTRADZIE”

Jedenasty miesiąc w roku, według kalendarza gregoriańskiego ma 30 dni.

Czy wiesz, że...

18 listopada 1928 r. pojawił się pierwszy film z myszką Mickey Walta Disneya.

W listopadzie urodzili się:

- 6.11 / Stanisław Staszic - polski pisarz polityczny, geolog, filozof;
- 6.11 / Ignacy Paderewski - polski kompozytor i pianista;
- 7.11 / Maria Skłodowska-Curie - polska uczona, chemiczka, fizyczka;
- 7.11 / Albert Camus - francuski pisarz, dramaturg, eseista i reżyser;
- 17.11 / Martin Scorsese - amerykański reżyser;
- 27.11 / Bruce Lee - amerykańsko-hongkoński aktor, mistrz sztuk walk;
- 30.11 / Winston Churchill - brytyjski polityk, premier Wielkiej Brytanii.

Nazwa miesiąca pochodzi od opadających jesienią liści. łacińska nazwa *November* została zapożyczona przez większość języków europejskich. To czas jesiennych, często ponurych i chłodnych dni, z niskimi temperaturami i przymrozkami. W Polsce jest to miesiąc zadumy, symbolizujący przemijanie i pamięć o zmarłych.

Listopad jest miesiącem jesiennym na półkuli północnej, a wiosennym na południowej.

Zaznacz i opisz na poniższym kalendarzu ważne dla Ciebie dni.

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

LEGENDA: ozdoba z kwiatów słońce półcień cień
 miejsce: przyjazny dla zwierząt nieodpowiedni dla zwierząt
 podlewanie: rzadko (jak przeschnie ziemia) średnio (raz w tygodniu) często (musi mieć stale wilgotną ziemię)

NEFROLEPIS WYNIOSŁY

Nephrolepis exaltata

Nephrolepis jest najbardziej znaną i najpopularniejszą paprocią. W naturze rośnie w lasach tropikalnych Ameryki Południowej. Liście tworzą bujny pióropusz i mogą osiągnąć nawet 130 cm długości. Preferuje stanowisko z dużą ilością rozproszonego światła. Wymaga dużej wilgotności powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i upalne letnie dni. Podłoże powinno być stale wilgotne. Najlepiej wygląda uprawiana w wiszących doniczkach lub na wysokich kwietnikach. Ma także korzystny wpływ na zdrowie, ponieważ jonizuje ujemne powietrze.

SZPARAG PIERZASTY

Asparagus setaceus

Często jest mylnie nazywany paprotką. W naturze rośnie w Afryce Południowej i jest przystosowany do długich okresów suszy. Jest niezwykle ozdobny i sprawia wrażenie delikantnej mgiełki. Liście są małe i przekształcone w łuski. Preferuje stanowisko jasne, jednak nie bezpośrednio na słońcu. Nie toleruje nadmiaru wody, dlatego podlewamy go w momencie, gdy wierzchnia warstwa podłoża przeschnie. Jednak nie można dopuścić do przesuszenia korzeni, gdyż roślina żółknie i się obsypie. Często jest używany we florystyce jako dodatek do bukietów.

*herbologia - nauka o chwastach

KĄCIK HERBOLOGA

czyli o dzikich, często niechcianych roślinach,
które żyją wokół nas

kącik herbologa / GRYKA ZWYCZAJNA

(łac. *Fagopyrum esculentum*) gryka zwyczajna

roślina **jednoroczna**,
kwitnie od lipca do
sierpnia

roślina
jadalna

z ziaren gryki wytwarza się:
**kaszę, mąkę, płatki oraz
otręby**

w niektórych rejonach
Azji pędy gryki lub
same liście **używane są
jako jarzyna**

roślina
lecnicza

liście gryki stosuje przy leczeniu **żyłaków,
nadciśnienia tętniczego, krwawień
z nosa i przewodu pokarmowego**

roślina
miododajna

nasiona gryki **zawierają od 10 do
16% białka**, są one uważane za bar-
dziej wartościowe niż białka zbóż

odpady z przerobu ziarna (łuski
i pył) są **cennym dodatkiem
do pasz**

JAN
WYŻYKOWSKI

23 MARCA 1957 ROKU
ODKRYŁ ŻŁOŻA RUDY
MIEDZI W POBLIŻU LUBINA.

**Bez nich
nie byłoby
miedziowej
potęgi:**

BOLESŁAW
KRUPIŃSKI

PRACOWAŁ NAD SPOSOBAMI
WYDOBYCIA RUDY MIEDZI,
A TAKŻE ROZWIJAŁ NAUKĘ
I EDUKACJĘ GÓRNICZĄ
W LUBINIE.

Muzeum
Historyczne
w Lubinie

TADEUSZ ZASTAWNIK

BYŁ DYREKTOREM KGHM
W LATACH 1962-1975
I ZBUDOWAŁ POTĘGĘ
PRZEMYSŁU MIEDZIOWEGO.

TADEUSZ GLAZÓR

NADZOROWAŁ BUDOWĘ
PIERWSZYCH SZYBÓW
GÓRNICZYCH W ZAGŁĘBIU
MIEDZIOWYM.

CZY WIESZ, ŻE...

Pierwsza tona rudy miedzi z kopalni w Lubinie została wydobyta 20 marca 1963 roku?

Mieszkańcy lubińskiego zoo / BAŻANT

Długość ciała:

samce 70-90 cm

samice 50-60 cm

Rozpiętość skrzydeł:

68-85 cm

Masa ciała:

samce 0,75-1,9 kg

samice 0,6-1,4 kg

Pokoloruj
parę bażantów

WYSTĘPOWANIE

Dziki populacje żyją na wschód od Morza Czarnego oraz na Kaukazie i dalej na wschód aż do Chin. Gatunek introdukowany w Europie, Ameryce Północnej, Tasmanii i Nowej Zelandii. W Polsce pierwsze introdukcje odbywały się na Śląsku w latach 60. XVI wieku, natomiast na Pomorzu i Mazurach bażant pojawił się dopiero w połowie XIX wieku.

POKARM

Głównie pokarm roślinny zimą i po zbiorze zbóż, latem owoce leśne i nasiona, korzonki, ziarna chwastów i zbóż oraz duże ilości owadów. Podobnie jak większość ptaków grzebiących młode odżywiają się głównie pożywieniem zwierzęcym.

ROZMNAŻANIE

Samice wybierają samca najbardziej dla nich atrakcyjnego, z reguły najokazalszego i najstarszego w okolicy. Potem budują skromne gniazdo doskonale ukryte wśród roślin, składają 8-12 jaj i wysiadują je przez 22 dni. Samice same wiodą stadko piskląt, a w razie utraty jaj natychmiast zakładają nowe gniazdo.

Wydawca: Ogród Zoologiczny w Lubinie,
ul. Ignacego Paderewskiego 99, 59-300 Lubin

Kontakt: sekretariat@zoolubin.pl

Współpraca: Muzeum Historyczne w Lubinie

Skład numeru: Izabela Grygiel **Opracowanie graficzne:**
Izabela Grygiel (str. 1-23, 26-28), Karolina Smolarek (str. 24-25)

Opracowanie merytoryczne: Izabela Grygiel (str. 3-15, 21-23),
Agata Łabuzińska (str. 18-20), Damian Kwaśnik (str. 24-25),
Andrzej Łużyński (str. 26-27), Konrad Niedźwiecki (str. 16-17)

Lubin 2025

BAŻANT

(łac. *Phasianus colchicus*)

Różnica ubarwienia między samcami i samicami jest wyraźna, co świadczy o poligamistycznych skłonnościach, charakterystycznych dla większości bażantów. **Za miejsce pierwotnego pochodzenia bażanta uważa się tereny współczesnej Gruzji**, chociaż występuje on na bardzo rozległym obszarze Azji. Zamieszkuje tereny rolne z osłonami takimi jak zagajniki z gęstym podszytem, krzewiaste zarośla, plantacje drzew iglastych, a także duże ogrody i parki. **Noc spędza na drzewach, a czasem w szuwarach.** Wczesną wiosną można zobaczyć walki pomiędzy samcami, które już od jesieni otaczają się gromadkami samic wspólnie z nimi żerując.

Uważa się, że ptaki te zaadaptowały się do naszych warunków, ale gdyby zaprzestano wypuszczania wyhodowanych młodych bażantów na wolność przez koła łowieckie, to liczebność tego gatunku prawdopodobnie szybko spadłaby na naszych ziemiach do granicy wymarcia, szczególnie na północy i wschodzie kraju. **Poza tym jest to bażant konkurencyjny i wypierający kuropatwę, ponieważ oba gatunki zajmują te same tereny.**

JESIEN